

WYPOWIEDZI STOLICY APOSTOLSKIEJ

Dnia 8 września 1957 r. Ojciec św. Pius XII ogłosił encyklikę *Miranda prorsus* o kinematografii, radio i telewizji. Wstęp encykliki zawiera omówienie powodów zainteresowania się Kościoła tymi zagadnieniami, uprzednich wypowiedzi Stolicy Apostolskiej na ten temat oraz powodów wydania encykliki, a nadto spodziewanych owoców nauczania papieskiego.

Właściwa treść encykliki dzieli się na część ogólną i szczegółową.

Część ogólna zawiera omówienie zagadnień wspólnych zarówno kinematografii, radio jak i telewizji. Ojciec św. w części ogólnej omówił współpracę człowieka z Bogiem w rozpowszechnianiu dobra, oraz problem rozpowszechniania się zła, którego źródło nie tkwi ani w Bogu, ani w samej technice, lecz w nadużyciu jej przez człowieka. Z kolei Papież omówił wolność rozpowszechniania informacji, nauczania i widowisk, wykazując między innymi, że sprzeciwia się nauce chrześcijańskiej zdanie tych, którzy utrzymują, iż kinematografia, radio czy telewizja, winny służyć jedynie do celów politycznych i propagandowych lub też jako źródło dochodów. Niesłuszne jest także zdanie utrzymujące, że można korzystać z tych środków upowszechniania, gdy treść przekazywana wykracza przeciwko porządkowi moralnemu, byleby tylko odznaczała się wartością artystyczną i techniczną. Władze państwowe i zrzeszenia zawodowe mają czuwać nad należytych wykorzystywaniem tych źródeł rozpowszechniania. Nie powinny jednak ograniczać się tylko do ochrony swych interesów politycznych, uchylając się jednocześnie od obowiązków ochrony moralności publicznej. Wtedy dopiero kinematografia, radio i telewizja będą służyły do rzeczywistego przekazywania myśli i uczuć, będą stanowiły nową i skuteczną formę rozbudowy kultury w społeczeństwie. „O ile to od nas zależy — pisze Ojciec św. — pragniemy, aby w nauczaniu katolickim używano odpowiednich słuchowo-wzrokowych środków, celem uzupełnienia wykształcenia kulturalnego i zawodowego... Wyrażamy nasze uznanie tym wychowawcom i nauczycielom, którzy posługują się rozumnie filmem, radiem i telewizją do tego wzniesłego celu“

Jednak, aby ten cel mógł być osiągnięty i realizowany, konieczną jest rzeczą odpowiednie wychowanie odbiorcy kina, radio i telewizji tak, aby znał odpowiedni język tego oddziaływania i mógł się kierować własnym sądem sumienia. Należy nadto pamiętać, by widowiska czy audycje były dostosowywane do po-

ziomu odbiorców. Młodzież zwłaszcza winna opanowywać wrodzoną ciekawość widzenia i słyszenia wszystkiego.

Część druga encykliki poświęcona jest omówieniu zagadnień właściwych kinematografii, radio i telewizji oddzielnie. Wierni winni być często upominani, by zapoznawali się z tymi ocenami i stosowali się do nich.

Papież Pius XII podkreślił szczególnie wyraźnie obowiązek starannego doboru programu radiowego przypominając, że prawem bożym zakazane jest słuchanie audycji niebezpiecznych dla wiary i moralności. Obowiązkiem słuchaczy radio jest nadto, według swych możliwości, dopomagać do urabiania opinii publicznej, wyrażając aprobatę lub zastrzeżenia, odnośnie do treści audycji radiowych. Następnie Ojciec św. skierował wezwanie do katolików świeckich, duchowieństwa, zakonów i zgromadzeń zakonnych, aby poświęcili nowej sztuce, jaką jest telewizja, należyłą uwagę i dopomogli do odpowiedniego jej rozwoju, aby, to co postęp techniki stworzył wartościowego, wykorzystać dla duchowego dobra ludzi. W zakończeniu Papież pisze: „wypada, aby kapłan znał dobrze to wszystko, z czym wierni spotykają się w kinie, radio i telewizji“, a przez to by miał możliwość należytego wpływu na ich postępowanie. AAS, 49(1957) 765—805.

Ojciec św. Pius XII ogłosił dnia 2 lipca 1957 r. encyklikę *Le pèlerinage de Lourdes*, skierowaną do kardynałów, arcybiskupów i biskupów Francji, z racji setnej rocznicy objawień Matki Bożej w Lourdes.

We wstępie Papież wyraził uczucia radości z tego, że niegdyś, jako legat Piusa XI, mógł brać udział w uroczystościach w Lourdes. Następnie, po omówieniu sanktuariów i objawień maryjnych we Francji, Ojciec św. Pius XII skreślił dzieje objawień w Lourdes oraz ich wpływ na wzrost pobożności, a także liczne wypowiedzi Stolicy Apostolskiej na ten temat. Z kolei podkreślił, że przeżycia religijne związane z obchodami roku jubileuszowego w dużej mierze winny się przyczynić do tego, by wierni żyli w stanie łaski, zachowywali przykazania i zasady moralności chrześcijańskiej oraz aby żyli życiem Kościoła. Ojciec św. wykazał, że nie wystarczy indywidualne nawrócenie. Ale że nadto trzeba odnowienia życia zbiorowego, społecznego, które winno być oparte na niezmiennych prawdach i zasadach wiary. Dlatego Papież zachęcił gorąco kapłanów do gorliwej pracy duszpasterskiej prowadzonej w duchu miłości, słodyczy i cierpliwości. Je-

dnocześnie jednak kapłani nie powinni lękać się podawania twardego wymagań Ewangelii. Doprowadzi to w rezultacie do tego, że chrześcijanie wszystkich klas i narodowości spotkają się we wspólnym umiłowaniu prawdy i miłości. Umilkną przez to wszelkie nieporozumienia i uprzedzenia. Albowiem problem ładu, współżycia i pokoju między ludźmi jest problemem przede wszystkim moralnym. Dlatego, że „żadna reforma nie jest owocna, żadna zgoda nie jest trwała, bez jednoczesnej przemiany serc i ich oczyszczenia“ AAS 49(1957) 605—19.

Dnia 5 marca 1957 r. Papież Pius XII wygłosił przemówienie do pielgrzymki wychowanków małych seminariów z Francji, w którym zwrócił uwagę zebranych na konieczność należytego ukształtowania swego intelektu i woli. AAS 49(1957) 845—849.

Dnia 1 lipca 1957 r. Ojciec św. Pius XII skierował pismo do arcybiskupa Gerarda Patryka O'Hara, legata apostolskiego Wielkiej Brytanii. Pismo to zostało odczytane podczas pontyfikalnej mszy św. odprawionej 4 sierpnia dla uczestników Zjazdu Skautów (Jamboree-Moot-Indaba) w Sutton Park w Anglii. Zjazd ten odbył się w dniach 1 do 12 sierpnia z okazji 50 rocznicy powstania skautingu. We wstępie Papież wyraził zadowolenie z żywotności skautingu wśród młodzieży katolickiej. Następnie zachęcił skautów do tego, by wysoko cenili sobie ideał braterstwa, bez różnicy języka, rasy czy kraju. Jedynym fundamentem prawdziwego braterstwa wśród ludzi jest tylko Bóg. Przy Jego pomocy łatwiej oprzeć się działaniu zła. Następnie Ojciec św. zachęcił do walki o prawdę, sprawiedliwość i pokój, która jest misją Kościoła Chrystusowego. AAS 49(1957) 737—39.

W liście z dnia 11 lipca 1957 r. skierowanym do o. Michała Browne'a, generała dominikanów, Papież Pius XII wypowiedział się o zawsze aktualnej i dla wszystkich dostępnej modlitwie różańcowej. Podkreślił jej nadzwyczajne piękno oraz przypomniał określenie tejże modlitwy podane przez papieża Leona XIII.

Z kolei zachęcił różne stowarzyszenia różańcowe do jeszcze usilniejszego propagowania tej modlitwy, która zawsze jest miłą Bogu i Matce Najświętszej. AAS 49(1957) 726—27.

Dnia 1 sierpnia 1957 r. Ojciec św. Pius XII skierował list do generała dominikanów o. Michała Browne'a, z okazji siedemsetletniej rocznicy śmierci św. Jacka. W liście tym Papież podkreślił zasługi św. Jacka w współorganizowaniu zakonu dominikanów, jego święte umiłowanie modlitwy i pokuty, kult Matki Bożej, świętość obyczajów połączoną z wielkim ogniem miłości. Uwydatnił ponadto jego wielką gorliwość apostołską. Powinni go naśladować w tym zwłaszcza ci, którzy głoszą słowo boże, by nie szukali w tym siebie, lecz tego co boże, by przepowiadali to co dotyczy chwały bożej i zbawienia wiernych. Najwyższym prawem przepowiadania chrześcijańskiego niech będzie przede wszystkim wyjaśnianie tajemnic wiary stosownie do poziomu rozwoju słuchaczy, podanie norm postępowania oraz karcenie błędów. AAS, 49(1957) 827—29.

Dnia 25 sierpnia 1957 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do zgromadzonych w Rzymie na placu przed bazyliką św. Piotra uczestników światowego zjazdu młodzieży, zrzeszonej w szeregach Jeneusse Ouvrière Chretienne.

W przemówieniu swym Papież zachęcił zebraną młodzież do tego, by swym życiem i apostołską postawą niosła światło Ewangelii swoim współtowarzyszom pracy, aby i oni doszli do poznania prawdy, by dotarli do światła życia oraz by poznali prawdziwą miłość, która zawarta jest w nauce Chrystusa. AAS, 49 (1957) 837—45.

Dnia 8 września 1957 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do uczestników dwunastego kongresu Międzynarodowego Związku Dentystów. W przemówieniu swym Papież podkreślił doniosłość międzynarodowych kontaktów, które mają na celu udoskonalenie wiedzy lekarzy i środków technicznych, któ-

rymi się posługują. Zarówno wiedza jak i pomoce techniczne winny zmierzać do zmniejszenia bólu, a przez to do ulżenia cierpiącemu człowiekowi. AAS 49(1957) 849—53.

Dnia 10 września Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do Jezuitów zebranych na obradach zakonnych. Ojciec św. powiedział między innymi, że „uchronić ich od zgubnego wpływu ducha światowego i uczynić prawdziwymi uczniami Chrystusa może tylko czystość nauki, siła dyscypliny połączona z surowością życia“. Następnie Ojciec św. podkreślił nieodzowną konieczność pielęgnowania ducha posłuszeństwa, pokory, ubóstwa i życia modlitwy. Pozwoli to członkom zakonu św. Ignacego na bezpieczne kontynuowanie tego co jest im tak właściwe, a mianowicie śmiałe adoptowanie nowych form życia religijnego i apostołskiego. W końcu Papież wyraził życzenie, by Jezuita byli takimi jakimi chcą ich mieć Ćwiczenia duchowne św. Ignacego oraz Konstytucje zakonne. AAS 49(1957) 806—12.

Dekretem Kongregacji Seminariów i Uniwersytetów z dnia 25 kwietnia 1957 r. erygowany został w Léopoldville (połudn. Afryka) katolicki uniwersytet „Lovanium“ z wydziałem teologicznym włącznie. Erygowanie tegoż uniwersytetu przyczyni się niewątpliwie do „poznania wiecznej prawdy, która prowadzi do prawdziwego Życia“ AAS 49(1957) 638—40.

Dekretem z dnia 4 maja 1957 r. został erygowany, pod wezwaniem św. Tomasza z Villanova, katolicki uniwersytet w Habana (Kuba). Nowy uniwersytet posiada sześć wydziałów (bez teologii). AAS 49(1957) 753—55.

Na mocy *Motu Proprio Cleri sanctitati* z dnia 2 czerwca 1957 r. został ogłoszony dalszy ciąg kodeksu prawa kanonicznego dla Kościoła Wschodniego wszystkich obrządków, obejmujący następujące działy:

Titulus I De retibus orientalibus (can. 1—15); *Tit. II De perso-*

nis physicis et moralibus (can. 16—37); Tit. III *De clericis in genere* (can. 38—158); Tit. IV *De clericis in specie* (can. 159—526); dział ten zawiera dwie części; *De suprema potestate deque iis qui eiusdem sunt canonico iure participes* (can. 162—391) i część drugą *De potestate episcopali deque iis qui eam participant* (can. 392—526); Tit. V *De laicis* (can. 527—558).

Ogłoszone przepisy są kontynuacją poprzednio promulgowanych działów dotyczących: prawa małżeńskiego (*Motu Proprio Crebrae allatae* z dn. 22. 2. 1949 r.), prawa sądowego (*Motu Proprio Sollicitudinem Nostram* z dn. 6. 1. 1950 r.), oraz prawa zakonnego i odnoszącego się do dóbr kościelnych (*Motu Proprio Postquam Apostolicis litteris* z dn. 9. 2. 1952 r.).

We wstępie do *Motu Proprio Cleri sanctitati* Papież Pius XII, powołując się na sobór trydencki, podkreślił doniosłość dla życia religijnego osobistego przykładu tych, którzy poświęcili się służbie bożej. W Kościele Wschodnim jednak dyscyplina kleru była niekiedy zbyt luźna, dlatego zachodzi konieczność ogłoszenia odpowiedniego zbioru praw. Pomoże to bez wątpienia, zarówno wiernym jak i duchownym, do prowadzenia życia duchowego na odpowiednim poziomie, a przełożonym kościelnym ułatwi zarządzanie podwładnymi. „Prawo bowiem będzie stanowić bez wątpienia nowe i przedziwne zespolenie pomiędzy Kościołami Wschodnimi“.

Ogłoszone prawo zacznie obowiązywać od dnia 25 marca 1958 r. AAS 49(1957) 433—600.

Kongregacja dla Seminariów i Uniwersytetów ogłosiła dnia 12 lipca 1957 r. dekret, mocą którego zabrania przyjmowania do seminariów tych, którzy opuścili lub zostali usunięci z jakiegoś innego seminarium. Biskupi jednak mogą zdecydować inaczej, powinni jednak w tym wypadku odnieść się do Kongregacji Seminariów i Uniwersytetów. AAS 49(1957) 640.

Kongregacja Soboru ogłosiła dnia 25 lipca 1957 r. dekret, mocą którego post ścisły (*ieiunium et abstinentia*) z dnia 14 sierpnia został przeniesiony na stałe na dzień 7 grudnia. AAS 49(1957) 638.

